Katolici u Istri: pravopis, zavičaj i baština

dijalog.hr/vjera-i-duhovnost/katolici-u-istri-pravopis-zavicaj-i-bastina/87211

Petar Marija Radelj May 9, 2026

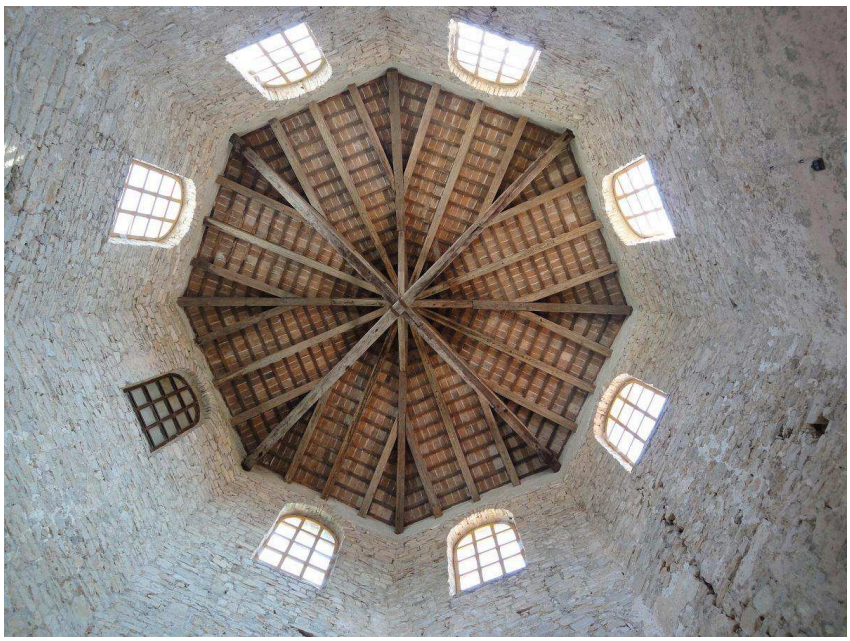

O zajedničkom nazivniku katolikā u Istri

uspomeni teologa Valentina Pozaića, biskupa pićanskoga

Veliko i malo slovo

Pomoću velikoga i maloga početnoga slova razlikuje se Crkva – ustanova koja okuplja krštenike i u koju se učlanjuje krštenjem, od crkve – zgrade u koju se vjernici sabiru na molitvu.

Zato *Crkva Porečka i Pulska* ili *Crkva Istarska* ili *Crkva sv. Maura* obuhvaća katoličku zajednicu na području Biskupije Porečke i Pulske.

Pisano malim početnim slovom, *crkva Sv. Maura* znači bogomolju u Balama ili Momjanu.

Biskup Ivan Štironja postavljen je na čelo *Crkvi* koja je u Istri, a brojnim istarskim *crkvama* upravljaju župnici.

Crkva u Istri

Crkva u Istri razgovorni je naziv za najzapadniji dio domicilne Crkve u Hrvata i Crkve u Hrvatskoj. Istoznačnica je za Porečku i Pulsku biskupiju, s čijim se granicama podudara od godine 1978., kada je Porečkoj biskupiji pripojena (po naravi privremena) Apostolska administratura sa sjedištem u Pazinu, koja je bila osnovana 1947. za hrvatski dio Tršćansko-koparske biskupije. Crkvene granice u

hrvatskom dijelu Istre podudaraju se s područjem Istarske županije osim na sjeveru, jer su u toj županiji župe Dane i Vodice koje pripadaju Riječkoj nadbiskupiji.

Do tada, tijekom stoljećā, Istra je bila podijeljena na biskupije sa sjedištima na području Istre (u Poreču, Puli, Pićnu i Novigradu), u današnjoj Sloveniji (u Kopru) i današnjoj Italiji (u Akvileji/Ogleju, Gradiški na Soči i Trstu).

U slovenskom dijelu Istre danas postoje 23 župe u Koparskoj biskupiji, a u talijanskom deset župa u Tršćanskoj biskupiji.

Svetopisamske podloge nazivanja Crkve u Istri

Posvojni pridjev

Bliže određenje Crkve postiže se uporabom posvojnoga genitiva. A on, kada je samo jedna riječ u genitivu, prema pravilima hrvatskoga jezika prelazi u posvojni pridjev.

Tako se u Novom Zavjetu Crkva određuje kao Božja: „da pasete Crkvu Božju“ (*Djela apostolska* 20, 28), „Ne budite na sablazan… ni Crkvi Božjoj“ (*Prva Korinćanima* 10, 32), „takva običaja mi nemamo, a ni Crkve Božje“ (*Prva Korinćanima* 11, 16), „Crkvu Božju prezirete i postiđujete“ (*Prva Korinćanima* 11, 22), „progonio Crkvu Božju“ (*Prva Korinćanima* 15, 9).

I kao Kristova: „Pozdravljaju vas sve Crkve Kristove“ (*Rimljanima* 16, 16), „Osobno pak bijah nepoznat Kristovim Crkvama“ (*Galaćanima* 1, 22).

U učenju o Crkvi pojam „Crkva Božja“ nije ustaljen stručni izraz, ali „Crkva Kristova“ jest i pridržan je za zajednicu onih koji će u konačnici biti spašeni. Stoga je valjano i preporučeno koristiti izraze: „Crkva Božja koja je u Istri“, „Katolička Crkva koja živi i djeluje u Istri“.

Odnosni pridjev

U javnom se prostoru uporno potiskuje činjenica da Češka, Francuska, Grčka, Italija, Portugal i Slovačka nisu republike u kojima riječ ‘republika’ znači apoziciju, a ime države prostor. Naime, službeni nazivi tih država tvore se pomoću odnosnih pridjeva: Češka Republika, Francuska Republika, Helenska Republika, Portugalska Republika, Slovačka Republika i Talijanska Republika. Srž je tih naziva naglasak na riječi republika (*res publica* = javna stvar), a ne na zemljopisnom području, pa se time ističe kako je riječ o državi u kojoj politička moć počiva u rukama javnosti (naroda). Nasuprot tomu romanskomu

tvorbenomu modelu, germanski je sklop da se riječ republika rabi kao apozicija. Tako su tvoreni službeni nazivi Njemačke, Austrije, Hrvatske, Slovenije, Poljske, Srbije, Bugarske, Albanije…

U Novom Zavjetu nailazi se i na takvo nazivanje Crkve, pomoću odnosnoga pridjeva,

- po gradu: „U antiohijskoj je Crkvi bilo proroka i učitelja“ (*Djela apostolska* 13, 1), „A kad se ova poslanica pročita kod vas, pobrinite se da se pročita i u Laodicejskoj Crkvi, i vi da pročitate onu iz Laodiceje“ (*Kološanima* 4, 16);
- po zemlji: „odredih Crkvama galacijskim“ (*Prva Korinćanima* 16, 1), „milost Božju koja je dana Crkvama makedonskim“ (*Druga Korinćanima* 8, 1) ili
- po kontinentu: „Pozdravljaju vas Crkve azijske“ (*Prva Korinćanima* 16, 19).

Stoga su nazivi ‘Crkva porečka i pulska’ i ‘Crkva istarska’ kanonskopravno valjani, u skladu su sa Svetim Pismom i ustaljenom crkvenom uporabom, bez obzira što je pravno registriran samo naziv Biskupija porečka i pulska.

Kada se govori o biskupijama na istarskom području tijekom prošlosti, onda se uza službene nazive: Biskupija pićanska, Biskupija novigradska…, mogu rabiti i teološki sadržajniji izrazi: Crkva koparska, Crkva novigradska, Crkva pićanska, Crkva porečka, Crkva pulska i Crkva tršćanska.

Za partikularnu Crkvu ključno je da ima vjernički puk (bez stanovnika nema ni biskupije ni grada ni države) i biskupa koji mu predsjeda u istini, ljubavi i poniznosti. Ta se vjernička zajednica okuplja oko svoga biskupa koji ustaljeno ima učiteljsku stolicu – katedru, po kojem se njegova crkva zove stolna crkva ili katedrala.

Priložna oznaka mjesta

Apostol Pavao ima u vidu Crkvu kao zajednicu kršćana koja se okuplja u pojedinom domu: „Pozdravite i Crkvu u njihovoj kući. Pozdravite ljubljenog mi Epeneta koji je prvina Azije za Krista“ (*Rimljanima* 16,5), „Pozdravite braću u Laodiceji, i Nimfu i Crkvu u njezinoj kući“ (*Kološanima* 4, 15), „Crkvi u tvojoj kući“ (*Filemonu* 1, 2).

U tim slučajevima dolazi do preklapanja značenja riječi Crkva (Tijelo Kristovo) i crkva (prostor u kojem se vjerničko tijelo okuplja na bogoslužje).

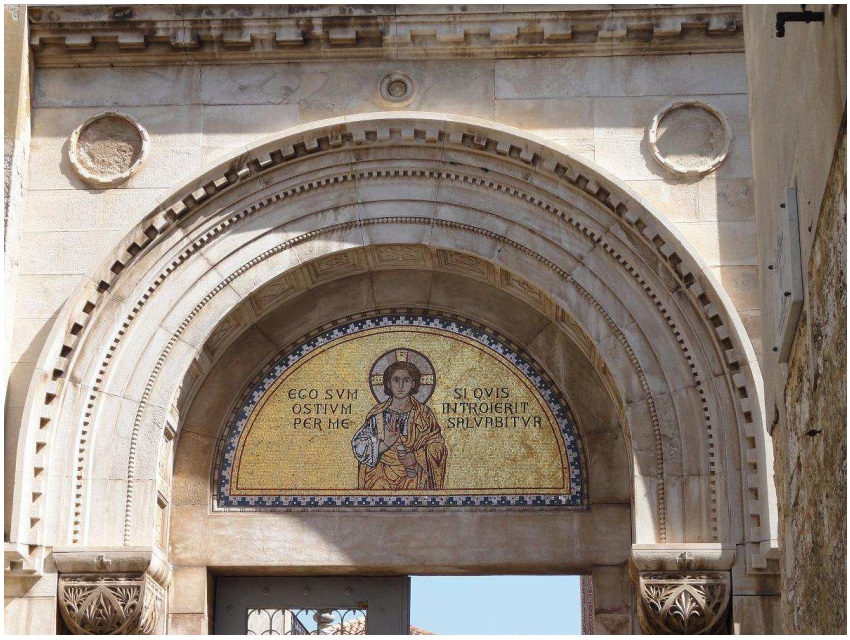

Mozaik nad ulazom u stolnu crkvu u Poreču (Eufrazijevu baziliku). Na latinskom piše: „Ja sam vrata. Kroza me tko uđe, spasit će se" (Ivan 10, 9)./snimio P.M.R.

Priložna oznaka grada

Novi Zavjet naziva Crkvom zajednicu prema gradu u kojem je sjedište nadglednika (biskupa) oko kojega se okupljaju kršteni: „Anđelu Crkve u Efezu" (*Otkrivenje* 2, 1), „anđelu Crkve u Filadelfiji" (*Otkrivenje* 3, 7), „Vijest o tome doprije do Crkve u Jeruzalemu" (*Djela apostolska* 11,22), „navali velik progon na Crkvu u Jeruzalemu" (*Djela apostolska* 8, 1), „Preporučujem vam Febu, sestru našu, poslužiteljicu Crkve u Kenhreji" (*Rimljanima* 16, 1), „Crkvi Božjoj u Korintu" (*Prva Korinćanima* 1, 2; *Druga Korinćanima* 1, 1), „anđelu Crkve u Laodiceji" (*Otkrivenje* 3, 14), „anđelu Crkve u Pergamu" (*Otkrivenje* 2, 12), „anđelu Crkve u Sardu" (*Otkrivenje* 3, 1), „anđelu Crkve u Smirni" (*Otkrivenje* 2, 8) i „anđelu Crkve u Tijatiri" (*Otkrivenje* 2, 18).

Mjesnu je Crkvu definirao sv. Ciprijan Kartaški (199.–258.): „Crkva je sastavljena od puka ujedinjena sa svojim biskupom." Stoga je biblijski i kanonski valjano reći: Crkva u Poreču (pri čemu se ne misli na zgradu, nego na zajednicu vjernika s njezinim biskupom).

Priložna oznaka pokrajine, zemlje ili kontinenta

Pisci Novoga Zavjeta okrupnjuju partikularne Crkve u veće krajevne cjeline, iako te Crkve nemaju samosvojnost ni čelnika. Tako se u Svetom Pismu susreću sljedeće odrednice: „Crkva je po svoj Judeji, Galileji i Samariji uživala mir" (*Djela apostolska* 9, 31), „Crkvama u Galaciji" (*Galaćanima* 1, 2),

„Kristovim Crkvama u Judeji“ (*Galaćanima* 1, 22) i „sedmerim Crkvama u Aziji“ (*Otkrivenje* 1, 4). U skladu s takvim nazivanjem, legitimno je rabiti izraze: Crkva u Istri, Crkva u Hrvatskoj, Crkva u Srednjoj Europi, Crkva u Europi.

Valja primijetiti kako su od naziva povijesno-zemljopisnih krajeva samo Istra, Hercegovina, Bačka i Srijem dospjeli u višečlano ime tvoreno po gornjem predlošku: ‘Crkva u Bačkoj’, ‘Crkva u Hercegovini’, ‘Crkva u Istri’ i ‘Crkva u Srijemu’. Budući da se prostor ostalih krajeva ne podudara s područjem povjerenim jednomu biskupu, onda se ne susreću pojmovi: Crkva u Bosni, Crkva u Dalmaciji, Crkva u Slavoniji, jer u svakom od tih bivših kraljevstava ima više biskupa. Isto tako, vrlo rijetko se susreću pojmovi: Crkva u Baranji, Crkva u Gorskom kotaru, Crkva u Konavlima, Crkva u Lici, Crkva u Međimurju, Crkva u Podravini, Crkva u Podrinju, Crkva u Podunavlju, Crkva u Pokuplju, Crkva u Poneretavlju, Crkva u Posavini, Crkva u Pounju, Crkva u Usori, Crkva u Zagorju, jer su to najčešća područja dekanata, tj. samo dijelovi pojedine biskupije, odnosno partikularne Crkve u teološkom i kanonskom smislu.

Foto: *Riba živi u vodi, a kršteno čeljade u molitvi – mramorni reljef u sakralnoj zbirci Porečke i Pulske biskupije.* /Snimio P.M.R.

Crkva pripadnika naroda ili stanovnika mjesta ili kraja

Već je među prvim kršćanima bilo raširenо i uobičajeno da se zajednica (mjesna ili krajevna Crkva) pobliže naziva i prema etničkoj pripadnosti, genitivom množine: Crkva poganā (*Rimljanima* 16, 4), Crkva svetih (*Prva Korinćanima* 14, 33); Crkva prvorođenaca (*Hebrejima* 12, 23); Crkva Solunjana (*Prva Solunjanima* 1, 1; *Druga Solunjanima* 1, 1). Sukladno tomu rabi se višečlano ime Crkva u Hrvata.

Valjano bi u standardnom hrvatskom bilo reći „Crkva Istranā“, a u mjesnom govoru pod talijanskim jezičnim utjecajem „Crkva Istrijanā“, kada bi to jednostavno značilo katolike koji nastavaju Istru. No, bolje ga je pustiti na miru zbog političkih, regionalističkih i iredentističkih obilježja pojma Istrijan.

Posvojni genitiv

Zbog zemljopisnih, povijesnih i graditeljskih uvjeta, utjecaja ili okolnosti ili radi hodočasničke i turističke dostupnosti crkve kao građevine može se predočavati skupno kao crkve Bijele Istre (sjeverni, brdoviti dio, gdje prevladavaju vapnenačke stijene), crkve Crvene Istre (na zapadnoj obali, gdje je zemlja crljenica), crkve Sive Istre (središnje Istre, gdje je sivo glinasto tlo). Još uže, može ih se prikazivati kao crkve Boljunštine, crkve Bujštine, crkve Ćićarije, crkve Labinštine, crkve Pazinštine, crkve Poreštine i crkve Puljštine. Takvi pridjevci ne rabe se za Crkvu pisanu velikim početnim slovom.

Osobitosti katoličanstva Crkve u Istri

Zajednički nazivnik među katolicima u Istri jest pripadnost katoličkomu identitetu i zavičaju. U odnosu na druge hrvatske krajeve, istarsko je katoličtvo više obilježeno krajem i kulturno-povijesnim nasljeđem.

Katolicizam u Istri zadnjih je desetljeća, kao i drugdje, izložen razvodnjavanju, posvjetovljenju, permisivizmu i protestantizaciji kakva je zahvatila katoličanstvo u Njemačkoj i Austriji.

Iako Crkva u Istri više nema svoje sjemenište ni bogosloviju, misijska bogoslovija *Redemptoris Mater* u Puli živi katoličnost Crkve u kojoj se nalaze pripadnici iz svega katoličkoga svijeta.

Crkva u Istri povijesno je djelovala kao posrednik i amortizer raznih političkih, državnih, etničkih i svjetonazorskih težnji te je presudno oblikovala mentalitet istarskoga čovjeka. Kako bi osigurala prostor vjerovjesničkomu djelovanju davala je prednost mjesnomu identitetu te se tako opirala da je se podjarmi i da ne bude produljena ruka koje državne vlasti. Tako je ujedno mogla nadilaziti i prevladavati venetske i slavenske, odnosno talijanske, slovenske i hrvatske sílnice. No, njezino je vodstvo bilo ključno u hrvatskom narodnom preporodu i kod poslijeratnoga razgraničenja.

Blaženici

Najsvjetliji sinovi Crkve u Istri četiri su nebesnika: blaženi Oton Pulski (†1241.), blaženi Julijan Balski (†1349.), blaženi Francesco Bonifacio (1912.–1946.) i blaženi Miroslav Bulešić (1920.–1947.). Sva su četvorica svećenici, a zadnja dvojica i mučenici.

Djela milosrđa

U sastavu Caritasa Porečke i Pulske biskupije djeluje Kuća milosrđa Majmajola u istoimenom naselju, koja skrbi o djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi, i Hospicij „Blaženi Miroslav Bulešić" u Puli, koji skrbi o umirućima, odnosno bolesnicima u završnom tijeku bolesti.

Kultura izaziva katoličku kulturu

Katolička vjera u Istri isprepletena je s dugom poviješću kulturnoga pamćenja; ranokršćanska središta, srednjovjekovne sakralne građevine i glagoljaštvo opipljive su veze s prošlošću i jedinstvena baština. Kao i drugdje, osobito kao posljedica življenja od turizma, za mnoge katolike u Istri vjerski život spušten je na društveni standard i kulturni okvir koji se izražava u krštenju, prvoj Pričesti, crkvenom vjenčanju i sprovodu.Mozaik iznad apside porečke katedrale: gore – apostoli s Isusom, u luku apside: u sredini Janje, oko njega medaljoni mučenica, u polukupoli: Gospa s Djetetom u krilu na prijestolju, anđeli čuvari, lijevo biskup Eufrazij i sveto Mauro, prvi porečki biskup i mučenik.

Mozaik iznad apside porečke katedrale: gore – apostoli s Isusom, u luku apside: u sredini Janje, oko njega medaljoni mučenica, u polukupoli: Gospa s Djetetom u krilu na prijestolju, anđeli čuvari, lijevo biskup Eufrazij i sveto Mauro, prvi porečki biskup i mučenik./Snimio P.M.R.

Čini se da su u Istri izumrle bratovštine, seoska bratstva i većina vjerničkih društava. Prema biskupijskom šematizmu iz 2017. postojali su ogranak Hrvatskoga katoličkoga liječničkoga društva u Puli, Franjevačka mladež u Puli, Udruga svetoga Vinka Paulskoga u Rovinju i Puli, Hrvatski katolički zbor Mi i Bračni vikendi, fokolarini, Neokatekumenski put, Zaklada „don Bosco“, Radnici Milosrdnoga Isusa, Katoličko društvo prosvjetnih radnika Istre, Katolički obiteljski centar „Nazaret“, Centar za nerođeni život „Betlehem“, Udruga Betlehem u Puli, Obnova u Duhu i mjesna bratstva Franjevačkoga svjetovnoga reda u Puli i Rovinju.

Biskupija u brojkama

U Evidenciji pravnih osoba Katoličke Crkve u Republici Hrvatskoj Biskupija porečka i pulska obuhvaća 134 župe, Svećenički dom *Betanija* u Puli, Biskupijsko misijsko sjemenište *Redemptoris Mater* u Puli i Biskupijski Caritas.

Na njezinu je području šest muških samostana (franjevaca opservanata u Pazinu, Puli i Rovinju; dva franjevaca konventualaca u Puli i pavlinski u Sv. Petru u Šumi), tri ženska samostana (Kćeri Milosrđa u Puli, Milosrdnoga Isusa u Puli i uršulinki u Rovinju) i Zajednica župskih sestara u Istri sa sjedištem u Pazinskim Novakima. U *Evidenciju* nije upisana kuća sestara milosrdnica u Puli, Žminju i Poreču; klanjateljica Krvi Kristove u Vrsaru i službenica milosrđa u Vodnjanu.

Grad Pula podijeljen je na sedam župa, a sve ostale župe u Istri obuhvaćaju jedno ili više naselja. Župe su najčešće posvećene: sv. Jurju 9, sv. Ivanu Krstitelju 8, sv. Martinu 8, sv. Petru i Pavlu 7, Uznesenju Marijinu 6, sv. Mihovilu 6, sv. Roku 6, Rođenju Marijinu 5, Presvetomu Trojstvu 4 itd.

Zametnuta župa

U Biskupiji postoji još jedna, 135. župa, čudne sudbine. Biskup Dragutin Nežić donio je 7. listopada 1972. *Dekret o osnivanju Rimokatoličke župe Svete Obitelji u Rovinju*, koji nije proveden. Potom je biskup Ivan Milovan 10. veljače 2010. donio *Dekret o osnutku župe Svete Obitelji* izdvajanjem nje iz dotadašnje župe sv. Jurja i sv. Eufemije u Rovinju.

U novu župu ušla su rovinjska naselja: Centener, Valbruna sjever (Carpane), Valbruna jug, Sveti Vid, Kokuletovica, kao i turistička naselja Villas Rubin i Polari s pripadajućim ulicama. Granica između dotadašnje i nove župe prolazi sa sjevera ulicama Omladinska, Istarska i Braće Božić te cestom prema župi Bale; sa zapada granica se proteže sredinom mora između otoka Sv. Katarine i Rta Punta i dalje jugozapadno prema pučini; na jugu obuhvaća otok Sveti Ivan na Pučini; na istoku završava područjem Kalandra.

Podatci o tome objavljeni su mjesečniku koji izdaje Biskupija: *Rovinjci dobivaju župu Svete Obitelji*, Ladonja (Pazin), br. 3/2010., str. 5, i biskupijskim šematizmima: *Crkva u Istri*, priredio Ivan Milotić, treće prošireno izdanje, Pazin–Poreč, 2010., str. 396–397, i *Crkva u Istri*, ur. Sergije Jelenić, IV. dopunjeno izdanje, Poreč–Pazin, 2017., str. 212. No, ta župa još nije upisana u državni očevidnik župa, niti je dobila OIB.

Ukinute kapelanije

Filijalne crkvice, tj. crkve u naseljima udaljenijima od matice (sjedišta župe), u kojima se redovito odvijalo nedjeljno bogoslužje prozvane su kapelanijama, po kapelanu, župnikovu pomoćniku koji je tamo redovito dolazi ispomagati. Latinski naziv tih ustrojnih jedinica bio je *capellania*.

Tijekom novoga vijeka neke su kapelanije u Istri i Dalmaciji izdvojene u neovisne kapelanije (latinski *expositura*, 'ispostava'). One su imale pravnu osobnost i vodile su matice. Takvih je u Porečkoj i Pulskoj biskupiji godine 1987. još bilo 14: Barat, Borut, Brkač, Hreljići, Kavran, Kršete, Kršikla, Petrovija, Prnjani, Sveti Ivan i Pavao, Sveta Lucija (Pazinsko Polje), Šajini, Triban i Zarečje. U međuvremenu 1988. jedna i 1992. sedam njih podignuto je na stupanj župe (latinski *parochia*, po zakonicima kanonskoga prava iz 1917. i 1983. *paroecia*), a preostalih šest je 1988., odnosno 1992. ukinuto i pripojeno: Barat župi Bačva, Brkač župi Motovun, Kavran župi Krnica, Kršikla župi Grdosel, Prnjani župi Barban i Šajini župi Barban.

Foto: Učiteljska stolica (katedra) porečkih biskupa iz VIII. stoljeća/snimio P.M.R.

Oskudica svećenika

Istra znatno osjeća nedostatak svećenika, osobito domaćih. Prema stanju župa Porečke i Pulske biskupije na dan 7. svibnja 2026. u dušobrižništvu djeluje 61 župnik i 13 župnih vikara. Dvojica svećenika drže po pet župa, dvojica po četiri, 17 po tri, 25 po dvije župe te 15 po jednu župu. Tako u 76 od 135 župe ili njih 56 % nije moguće poštovati pravilo da župa ima rezidentnoga župnika (svećenika s kanonskim mandatom koji prebiva u njoj).

Vjerski informativno-kulturni list i kalendar

Život Crkve u Istri od 1981. prikazuje mjesečnik *Ladonja* (brojevi od 2010. do 2021. objavljeni su ovdje). Kalendar *Istarska Danica* izlazi od godine 1924.

Zvona na zvoniku stolne crkve Uznesenja u Poreču

Dobrilina *Molitva za potrebe svega kršćanstva*

Preporoditelj istarskih Hrvata Juraj Dobrila (1812.–1882.) ovako je učio moliti slavitelje i častitelje katoličke i apostolske vjere:

„Svemogući, vječni Bože, Gospodine, Otče nebeski!

Očima neizmjerna milosrđa svoga pogledaj nevolje, tuge i potrebe naše.

Smiluj se svima pravovjernima za koje se Tvoj jedinorođeni Sin, Gospodin i Otkupitelj naš Isukrst dragovoljno predao u ruke grješnicima i prolio svoju predragocjenu krv na drvu križa.

Po Gospodinu našem Isukrstu ukloni od nas, milostivi Otče, zaslužene kazne, sadašnje i buduće pogibelji i neprilike, pogibeljne smutnje, rat, glad, nemoći i tužna, nevoljna vremena.

Prosvijetli također i okrijepi u svakom dobru duhovne i svjetovne poglavare da željno nastoje oko svega što može unaprijediti Tvoju slavu, naše spasenje, općeniti mir i blagostanje svih kršćana.

Podijeli nam, o Bože mira, pravo jedinstvo u vjeri bez ikakva raskola i odmetnuća.

Obrati srdca naša na pravu pokoru i poboljšanje života.

Užezi u nama oganj svoje ljubavi.

Daj nam goruću želju za svaku pravicu, da ti kao pokorni sini za života i u vrijeme smrti ugodimo i omilimo.

Molimo također, kako i Ti hoćeš, o Bože, da Ti se molimo, za naše prijatelje i neprijatelje, za zdrave i nemoćne, za sve žalosne i nevoljne kršćane, za žive i mrtve.

Budi Tebi, Gospodine, sada i vazda preporučen naš početak i naš svršetak; naše djelovanje, naše življenje i smrt naša.

Daj nam ovdje Tvoju milost uživati, a ondje sa svima izabranima u vjekovječnom veselju i blaženstvu Tebe hvaliti i slaviti.

To nam podijeli Gospodine, Otče: nebeski, po Isusu Kristu, Sinu svojem, Gospodinu i Otkupitelju našem, koji s tobom i s Duhom Svetim jednaki Bog žive i kraljuje u vijeke vjekova. Amen." (*Otče, budi volja tvoja!*, drugo izdanje, U Beču 1860., str. 271–272; treće izdanje, U Beču 1869., str. 326–327; 15. izdanje, Poreč, 1946., str. 374–375).

Dobrilina *Molitva putnika*

A bogoljubne koji na put kreću upućivao je da promisle i kažu: „Svemogući Bože! Ti si slugu svoga Abrahama po svim putovima života njegova zdrava očuvao. Ti si učinio da su sinovi Izraelovi posred mora išli po kopnu. Ti si trima mudracima s istoka po zvijezdi put kazivao. Budi mi, molim Te, Gospodine, na odlasku pomoć, na putu utjeha, u vrućini zasjena, na daždu i zimi pokrivalo, u trudu okrjepa, u

protivštini uporište, u opasnosti štap, u pogibelji spasenje: da po Tvojem vođenju dođem onamo kamo doći želim i da se zatim, na duši i tijelu očuvan, k svojima vratim, a jednom u luku vječnoga blaženstva uniđem. Amen.“ (Juraj Dobrila, *Otče, budi volja tvoja!*, drugo izdanje, U Beču 1860., str. 228; treće izdanje, U Beču 1869., str. 273; 15. izdanje, Poreč, 1946., str. 337).